

planeta wiedzy

www.planetawiedzy.pl

Kosmiczne wiadomości

Zagadki kosmosu i odkrywanie innych planet fascynują i intrygują nas niezmiennie od lat. Namiastką marzeń o spacerze po księżycowych kraterach czy odnalezieniu życia na Marsie jest dla zwykłych zjadaczy chleba spoglądanie w niebo i obserwowanie niektórych zjawisk astronomicznych – takim ostatnio było na przykład zaćmienie Superksiężca.

Krwawy Superksiężyc

W nocy z 27 na 28 września mogliśmy obserwować niesamowite i rzadkie zjawisko, mianowicie zaćmienie Superksiężca. Brzmi kosmicznie, prawda? A co tak naprawdę oznacza i dlaczego tej nocy księżyc był czerwony?

Po kolei. Zaćmienie Księżyca następuje wtedy, kiedy Księżyc wchodzi w cień Ziemi – wówczas i Księżyc, i Ziemia, i Słońce muszą ustawiać się w jednej linii. Takie zjawisko zdarza się bardzo rzadko, rzadziej nawet niż zaćmienie Słońca, które występuje każdego roku co najmniej dwa razy. Srebrny Glob natomiast znalazł się w cieniu Ziemi i można go było obserwować z naszego kraju ostatnio w 2011 roku. Zaćmienie Księżyca, które można było zobaczyć w tym roku, nazywane jest Krwawym Księżcem z powodu barwy, jaką przybrał nasz satelita. Czerwony kolor jego tarczy wynikał z załamania się promieni Słońca, które świeciło dokładnie po drugiej stronie globu. Promienie, które padały pod bardzo małym kątem w stosunku do powierzchni Ziemi, rozproszyły się i zabarwiły Księżyc na czerwony kolor i były jedynym światłem, jakie odbijał tej nocy.

A co oznacza Superksiężyc? To zjawisko, podczas którego Srebrny Glob znajduje się

w punkcie najbliższym Ziemi, przez co wydaje się większy i jaśniejszy. Połączenie tych dwóch wydarzeń jest szczególnie i rzadkie. Następny Krwawy Księżyc będziemy mogli obserwować w Polsce dopiero za 18 lat.

Woda na Marsie

To odkrycie dokonane przez sondę na Marsie zelektryzowało nie tylko środowisko astronomów i badaczy kosmosu. Okazało się, że na Czerwonej Planecie jest woda w stanie ciekłym.

MRO, czyli Mars Reconnaissance Orbiter krąży nad Marsem od 9 lat. Sonda wyposażona jest w ogromny teleskop o nazwie HiRISE, przez który na planecie można dostrzec elementy o wielkości nawet 1 metra. Badacze zaobserwowali dzięki niemu tajemnicze, zmieniające kształt smugi, które

wyglądały jak ślady pozostawione przez spływającą wodę. Tę teorię jednak początkowo odrzucono – średnia temperatura na Marsie wynosi -63 stopnie Celsjusza, więc obecność wody w stanie ciekłym wydawała się tu niemożliwa. Ślady wytłumaczono osypującym się pyłem, ale po dokładniejszej

analizie MRO okazało się, że zawierają one duże ilości soli. Badanie spektroskopowe wykazało, że każdego marsjańskiego lata, kiedy temperatura przekracza -23 stopnie Celsjusza, te pokłady soli są nawilżane przez wodę. Występowanie wody w stanie ciekłym tłumaczone jest tu dwoma czynnikami – rozpuszczanie w niej soli obniża temperaturę jej zamarzania, ponadto związki chemiczne obecne na Marsie mogą sprawić, że woda zastygnie dopiero przy -70 stopniach Celsjusza.

Wprawdzie samego procesu spływania wody nie udało się jeszcze uchwycić, ale są wystarczające dowody na to, że woda w stanie ciekłym na Marsie istnieje. Skąd się tam wzięła i czy w takim razie jest szansa, że są tam or-

ganizmy żywe? Na te pytania odpowiedzi jeszcze nie znamy. Jedno jest pewne – Czerwona Planeta ma przed nami jeszcze wiele tajemnic.

Kursy wiedzy o UFO

Prestizowy Uniwersytet Harvarda prowadzi kurs online na temat... życia pozaziemskiego. Kurs nosi nazwę „Super-Earths and Life” i, jak zapowiadają jego prowadzący, wykwalifikowani profesorowie Harvardu, dowiemy się na nim m.in. tego, w jaki sposób naukowcy szukają organizmów żywych na innych planetach.

„Trzydzieści lat temu znaleźliśmy tylko planety Układu Słonecznego, teraz znamy już tysiące gwiazd wokół nas” – czytamy na

stronie internetowej z opisem kursu. Twórcy piszą, że dokonaliśmy wielkich postępów w zdobywaniu wiedzy o kosmosie, lecz wciąż bez odpowiedzi pozostaje pytanie: czy jesteśmy sami we wszechświecie? Rozwiązanie tej zagadki opiera się na wielu dziedzinach nauki, głównie na połączeniu biologii i astronomii. To właśnie czeka nas podczas kursu – zdobędziemy wiedzę o początkach życia na Ziemi, dowiemy się, jak odkryto planety i gwiazdy, a także jakie warunki muszą zaistnieć na planecie, żeby organizmy żywe mogły na niej funkcjonować. Czy ukończenie takiego kursu zbliży nas do odpowiedzi na odwieczne, dręczące człowieka pytanie: czy poza Ziemią istnieje życie? Raczej nie, ale jak zapowiadają jego twórcy, na pewno pozwoli nam lepiej zrozumieć nasze miejsce we wszechświecie. **jm**

FAZY KSIĘŻYCA

REKLAMA

Olsztyńska Szkoła Wyższa
im. Józefa Rusieckiego

10-243 Olsztyn, ul. Bydgoska 33
tel./fax 89 526 04 00
osw.olsztyn.pl

ZAPISZ SIĘ osw.olsztyn.pl

STUDIA PODYPLOMOWE:

- adaptowana aktywność fizyczna
- dietetyka
- doradztwo zawodowe i personalne
- edukacja dla bezpieczeństwa
- edukacja fizyczna
- edukacja geograficzna
- edukacja komputerowa
- edukacja matematyczna
- edukacja polonistyczna
- fitness
- fizjoterapia w sporcie i rekreacji
- gimnastyka korekcyjno-kompensacyjna
- kosmetyka stosowana
- logopedia
- menedżer sportu
- odnowa biologiczna
- oligofrenopedagogika (edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną)

- organizacja i zarządzanie oświatą
- pedagogika opiekuńczo-wychowawcza
- przygotowanie pedagogiczne
- surdopedagogika
- techniki relaksacyjne i elementy jogi
- terapia pedagogiczna
- wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju dziecka
- wychowanie fizyczne
- wychowanie fizyczne w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej
- żywienie i wspomaganie dietetyczne w sporcie

ZAPRASZAMY NA BASEN

3479150btr-c

Kto dostanie Nobla w tym roku?

Od poniedziałku członkowie Akademii Szwedzkiej ogłaszają tegorocznych laureatów Nagrody Nobla. Jako pierwszego poznaliśmy laureata w dziedzinie medycyny, a jako ostatni 12 października zostanie ogłoszony zwycięzca w dziedzinie ekonomii. Wśród nagrodzonych możemy znaleźć także Polaków. Nie wszyscy wiedzą jednak, że wielu nagrodzonych posiadało związki z naszym krajem. Zdobywca Nobla w dziedzinie chemii z 1907 roku Albert Michelson urodził się w Strzelnie na Kujawach. Był synem żydowskiego kupca, który w 1855 rok wraz z trzyletnim Albertem wyemigrował do USA. Z kolei znany francuski filozof, który otrzymał w 1927 roku Nobla w dziedzinie

literatury, jest synem Michała Bergsona, pochodzącego z Warszawy kompozytora i pianisty. Ojciec noblisty wywodził się ze znanej warszawskiej rodziny żydowskich bankierów, a od jego pradziadka Samuela Sonneberga pochodzi nazwa jednego z warszawskich osiedli Szmulowizny. Związki z naszym krajem ma też John Maxwell Coetzee. Pradziadek pochodzącego z RPA autora „Hańby” urodził się w wielkopolskiej wsi Czarnylas. W 2006 roku noblista odwiedził małą wieś w powiecie ostrowskim. Czy w tym roku akademia nagrodzi któregoś z polskich naukowców lub pisarzy? **Więcej o tegorocznych Noblach przeczytacie w listopadowym wydaniu Planety Wiedzy. kraw**

Olsztyn

– miasto studentów

Z nastaniem października nieodłącznie wiąże się początek roku akademickiego. Sale wykładowe, laboratoria i kluby studenckie wypełniają się młodymi ludźmi. Ilu studentów zdobywa wiedzę w naszym mieście?

Olsztyn to niewątpliwie miasto studenckie. Kiedy przychodzi październik, turystów w stolicy Warmii i Mazur zastępują studenci z całej Polski. Dzięki nim nasze miasto nie zapada w sen zimowy, a ich obecność można zauważyć w salach wykładowych, sklepach, klubach studenckich i lokalach usługowych w całym mieście. W Olsztynie mamy uczelnie państwową oraz uczelnie prywatne, które oferują studia pierwszego i drugiego stopnia, a na niektórych wydziałach również doktorantki. Największym skupiskiem studentów od lat jest Uniwersytet Warmińsko-Mazurski. W Kortowie studiuje łącznie około 25 tysięcy osób. Najliczniejszy jest Wydział Prawa i Administracji (studiuje na nim prawie 4 tysiące studentów, drugi w kolejności pod względem liczby studentów jest Wydział Nauk Społecznych (ponad 3100 studentów) i Wydział Nauk Ekonomicznych (ponad 2800 osób). Najpopularniejszymi kierunkami na UWM-ie są: lekarski, weterynaria, prawo, bezpieczeństwo wewnętrzne. W tym roku uruchomiono dwa nowe kierunki – wojskownictwo i broker innowacji w przemyśle spożywc-

zym. Z kolei do lamusa w tym roku odeszły takie kierunki jak inżynieria akwakultury (I stopień), informacja naukowa i bibliotekoznawstwo (I stopień), biotechnologia (I stopień), ochrona środowiska (I stopień), ogrodnictwo (I stopień) i edukacja techniczno-informatyczna (I stopień). W nowym roku akademickim studia na pierwszym roku na UWM-ie rozpoczęło prawie 8 tysięcy osób. W Olsztyńskiej Szkole Wyższej im. J. Rusieckiego najpopularniejszym kierunkiem jest fizjoterapia, której studenci mają możliwość zrobienia licencjatu i magisterium. Łącznie studiuje tam około 1500 osób. Na WSiIZ studiuje ponad tysiąc studentów, a najwięcej z nich w tym roku zdecydowało się na rozpoczęcie edukacji na kierunkach: informatyka i zarzą-

danie. W Wyższej Szkole Informatyki i Ekonomii TWP w Olsztynie w tym roku studiuje ok. tysiąc studentów. Spośród wszystkich kierunków na tej uczelni studenci najczęściej wybierają ekonomię i bezpieczeństwo narodowe.

Maturzyści z całej Polski chętnie wybierają nasze miasto. Kiedyś głównym powodem było piękne położenie wśród jezior i lasów. Teraz jednak abiturienti wybierają Olsztyn przede wszystkim ze względu na wysoki poziom edukacji i praktyczne kierunki kształcenia. Prawie 30 tysięcy studentów w Olsztynie to nie jest przypadek! **kraw**

REKLAMA

**nowe, używane
 PODRĘCZNIKI
 skup sprzedaż**

**OLSZTYN,
 pl. Jedności Słowiańskiej 1
 naprzeciwko WYSOKIEJ BRAMY
 CH Jakub, II piętro, lok. 202
 605-96-00-60
 Działamy przez cały rok!**

61150ltx-a-A

Twórz sztukę razem z nami!

Ostatni raz widziałeś z bliska pędzel i kredki w szkole podstawowej? Pora to zmienić! Aby malować albo rysować, nie trzeba mieć talentu artystycznego i wykształcenia. Wystarczy chęci i techniczne umiejętności. Te ostatnie pomoże Ci zdobyć... Centrum Sztuk Wizualnych Miejskiego Ośrodka Kultury w Olsztynie. To centrum warsztatowe dla twórców amatorów obejmujące kilkanaście dyscyplin plastycznych, graficznych i fotograficznych.

Centrum oferuje szeroką gamę warsztatów dla zainteresowanych rozwojem i zdobywaniem nowych kompetencji w zakresie sztuk plastycznych, fotografii oraz grafiki komputerowej. Oferta skierowana jest zarówno do początkujących, jak i twórców z większym doświadczeniem, którzy chcieliby udoskonalić swój warsztat.

— Co roku organizujemy też ArtFinal. To dedykowana uczestnikom warsztatów

Chciałbyś odkryć swoją pasję w fotografowaniu? A może zająć się tworzeniem artystycznej biżuterii? To jeszcze nie to? Mamy więc zajęcia z ceramiki, batiku, malarstwa dla dzieci czy tworzenia stron WWW!

CSW wystawa w jednej z galerii MOK, na której prezentowane są ich najlepsze prace. Dbamy więc, aby ci którzy doskonalą się w Miejskim Ośrodku Kultury lub realizują swoje pasje, mogli je zaprezentować szerszej publiczności — mówi dyrektor MOK w Olsztynie Marek Marcinkowski.

Dzięki kameralnym grupom (do 10 osób) prowadzący mają możliwość indywidualnego kierowania poten-

cjałem twórczym każdego z uczestników oraz rzetelnej korekty prac. Na warszta-

tach z rysunku, malarstwa, ceramiki i batiku można rozwijać swoje umiejętności pod okiem

olsztyńskich artystów plastyków. Centrum Sztuk Wizualnych prowadzi również stały nabór na warsztaty fotografii i gra-

grafiki komputerowej wykładają w specjalnościach: Photoshop, Corel Draw oraz projektowanie stron WWW. Centrum to również weekendowe warsztaty "hand-made art.". Już 24 października w sobotę o godz. 14.00 odbędzie się zajęcia z projektowania biżuterii artystycznej Modelina „fashion”. Podczas nich każdy z uczestników wykona m.in. oryginalną zawieszke o fakturze przypominającej kamień... Zajęcia teoretyczne i praktyczne prowadzone w ramach CSW odbywają w przy ul. Dąbrowszczaków 3 (kamienica Naujacka) lub w plenerze.

Grupa rozpoczyna zajęcia w momencie zebrania minimalnej liczby uczestników, którzy są powiadamiani o pierwszych zajęciach telefonicznie. Szczegółowe informacje oraz zapisy: Informacja Kulturalna MOK, tel. 89 522 13 70, e-mail: zapisy@mok.olsztyn.pl.

Grupa rozpoczyna zajęcia w momencie zebrania minimalnej liczby uczestników, którzy są powiadamiani o pierwszych zajęciach telefonicznie. Szczegółowe informacje oraz zapisy: Informacja Kulturalna MOK, tel. 89 522 13 70, e-mail: zapisy@mok.olsztyn.pl.

REKLAMA

BATIK

COREL DRAW
dla początkujących
i zaawansowanych

**FOTOGRAFIA
NOCNE NIEBO**

**KREATYWNE
FOTOGRAFOWANIE DZIECI**

RZEŹBA

ABC FOTOGRAFII

**PORTRET
i KARYKATURA**

**MALARSTWO
DLA DZIECI**

**FOTOGRAFIA
PORTRET**

**FOTOGRAFIA
REPORTAŻ**

**TWORZENIE
STRON WWW**

CERAMIKA

**FOTOGRAFIA
PEJZAŻ, FAUNA i FLORA**

RYSUNEK

**FOTOGRAFIA
DZIKICH ZWIERZĄT**

CSW

**ZAPRASZAMY
NA WARSZTATY
2015|2016**

MOK
MIEJSKI
OŚRODEK
KULTURY
W OLSZTYNIE

**centrum
sztuk
wizualnych**

INFOrmacje ceny i zapisy
www.csw.mok.olsztyn.pl
(89) 522 13 70 | zapisy@mok.olsztyn.pl

MOK Olsztyn

Wybrzeże Różowego Granitu i nie tylko

Nazywam się Aurélie i kilka dni temu przyjechałam do Olsztyna na wolontariat w ramach europejskiego programu dla wolontariuszy (Service Volontaire Européen). Jestem Francuzką i chciałabym przedstawić wam Bretanię, z której pochodzę...

Otoczona Oceanem Atlantyckim i kanałem La Manche Bretania to region północno-wschodniej Francji. Słynie ze zróżnicowanych wybrzeży, rozciągających się na przestrzeni ponad 2,7 km. W zależności od położenia nadmorskie brzegi różnią się między sobą. Znajdziemy tam zarówno piaszczyste, jak i kamieniste plaże. Bretania to liczne wyspy i wysepki. Najbardziej znane miejsca w tym regionie to: Pointe du Raz, zatoka Morbihan, Wybrzeże Różowego Granitu oraz przylądek Frehel.

Miastami najbardziej znanymi w Bretanii są: Rennes — stolica regionu, Saint-Brieuc, Quimper, Brest, Vannes, jak również Dinan, mające w swej architekturze wiele drewnianych domów z tzw. muru pruskiego, oraz Saint Malo — otoczona murami miejscowość portowa z rozwiniętą turystyką.

Dzięki swojej historii i niezależności Bretania

ma silną tożsamość kulturową, a Bretończycy są bardzo przywiązani do swojego regionu, niektórzy z nich mówią po bretońsku (język ten od niedawna powrócił do szkół).

Bratania to również przepyszna kuchnia z ciastem maślanym — le kouign ammann, naleśnikami i plackami. Wśród napojów króluje kir breton, czyli cydr z dodatkiem soku z czarnej porzeczki.

Bretania to tętniące życiem miejsce. Odbywa się tu wiele przeróżnych festiwali, jak np. Święto Bretońskie, Festiwal Filmu Bretońskiego w Dinard oraz święto Coquille Saint-Jacques (jadalny gatunek małża). Mówiąc o rozrywkowej stronie tego regionu, należy wspomnieć o licznych festiwalach muzycznych. Największy wśród nich z muzyką rock i pop to Vieilles Charrues. Każda jego edycja gromadzi bardzo dużą publiczność, nawet 200 tys. osób.

Jeśli lubicie zwiedzać, dobrze zjeść oraz bawić się — Bretania przyjmie was z otwartymi ramionami.

Z pozdrowieniami Aurélie i do zobaczenia w Centrum Francusko-Polskim w Olsztynie.

Un pour tous et tous pour un!

fot. Wikipedia

Tytułową sentencję „Jeden za wszystkich, wszyscy za jednego!” — znają wszyscy, bo któż nie czytał książek lub nie oglądał filmów o czterech muszkietierach — Atosie, Portosie, Aramisie i d'Artagnanie.

ściwie Charles de Batz-Castelmore i pochodził z Gaskonii. W posiadaniu rodu, z którego się wywodził był zamek d'Artagnan. Od jego nazwy pochodzi więc nazwisko książkowego bohatera. W roku 1633 zasilił szeregi muszkietierów królewskich. Rok później z rąk króla otrzymał stopień kapitana. W 1646 roku, kiedy to rozwiązano formację królewskich muszkietierów, zaciągnął się na służbę u kardynała Mazariniego, następcy kardynała Richelieu. W 1658 roku, kiedy to przywrócono kompanię muszkietierów, d'Artagnan otrzymał stopień porucznika muszkietierów. Później uczestniczył w licznych walkach prowadzonych przez Ludwika XIV. W 1665 roku, w czasie kampanii w Niderlandach jego oddział był najbardziej zdyscyplinowany. Zresztą również wiele razy później dawali dowody męstwa. Podczas oblężenia miasta Maastricht bohater został śmiertelnie postrzelony kulą z muszketu prosto w szyję. Był rok 1673.

Rok 1625. Francja rządzi Ludwik XIII, natomiast jego pierwszym ministrem jest kardynał Richelieu. Wchodzący w dorosłość d'Artagnan opuszcza swoją rodzinną Gaskonię, aby wstąpić do elitarnej formacji muszkietierów królewskich...

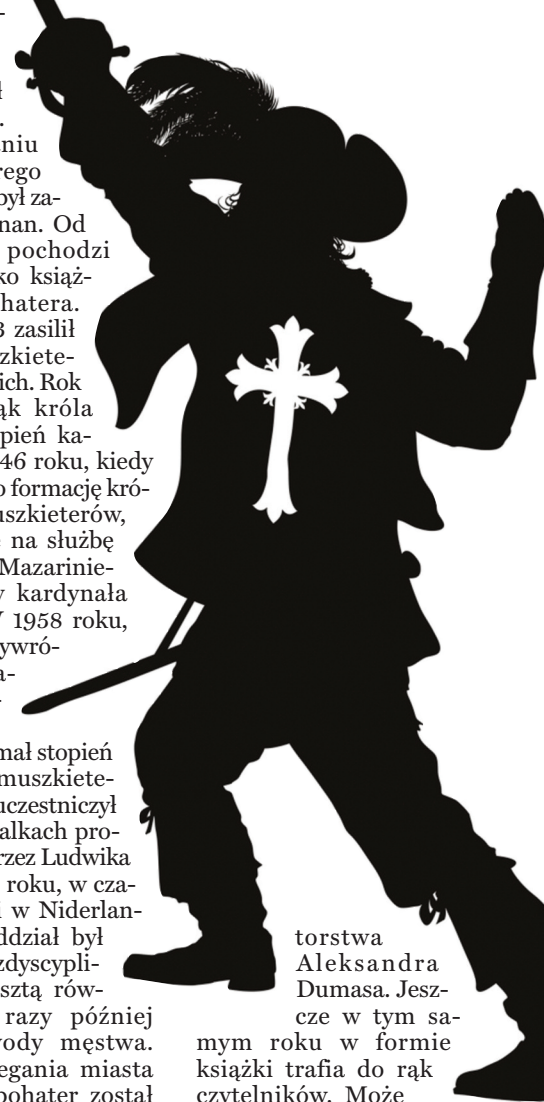
Trylogia o muszkietierach to chyba najbardziej znana powieść z gatunku płaszcza i szpady Aleksandra Dumasa — francuskiego pisarza. Bohaterowie cyklu: Atos, Portos, Aramis i d'Artagnan, byli wzorowani na realnych postaciach, które w XVII wieku „odegrały” swoje prawdziwe role... Kim byli?

Elitarną jednostką, której celem była ochrona króla Ludwika XIII. Powstała w 1622 roku To byli najlepsi z najlepszych. Żołnierze, którzy musieli się czymś wyróżnić na polu walki. Było ich równo stu. Do ich zadań należało dbanie o bezpieczeństwo dworu, trzymanie straży przed królewskimi rezydencjami, a także dostarczanie cennych listów i przesylek.

Najwięcej wiemy o pierwowzorze głównego bohatera powieści Dumasa — d'Artagnana. Był królewskim muszkietierem i żył w latach 1611-1673. Nazywał się wła-

torstwa Aleksandra Dumasa. Jeszcze w tym samym roku w formie książki trafia do rąk czytelników. Może i dziś warto sięgnąć po tę ciekawą lekturę napisaną w oryginalnym języku i przenieść się do XVII-wiecznej Francji, gdzie nie brakowało barwnych postaci, walk oraz intryg?

woj

REKLAMA

**Centrum Polsko-Francuskie w Olsztynie
zaprasza na kursy**

JĘZYKA FRANCUSKIEGO

- Wszystkie poziomy (A1-B2) • Najlepsi lektorzy
- Konwersacje z lektorem z Francji
- Dzieci — młodzież — dorośli

**Tel. 89 527- 63- 73, 793 830 059 www.cpf.olsztyn.pl
Zapraszamy!!!**

Znajomość języków obcych jest opłacalna — to kwestia bezdyskusyjna.

Dlaczego warto wybrać język francuski?

Francuski to dziewiąty najczęściej używany język na świecie. Jest językiem oficjalnym w 32 krajach — posługuje się nim 200 milionów osób. Oprócz angielskiego to jedyny język obcy używany oficjalnie na pięciu kontynentach. To drugi najczęściej używany język ojczysty w Unii Europejskiej (po niemieckim i przed angielskim). To także drugi najczęściej znany język obcy w UE. Francuski otwiera wiele drzwi — przydaje się w podróży, zwiększa szanse na lepszą pracę (nawet w Olsztynie — mamy firmę Michelin), to język wielu międzynarodowych instytucji. A poza tym, wbrew utartej opinii, francuski nie jest trudny: dobry nauczyciel, a tylko takich zatrudniamy, potrafi przybliżyć tajniki tego pięknego języka.